

Преди да свжршимъ обаче описаніето на Трапезица, длжжни сме да изложимъ нѣкои неточни и — совсѣмъ тъмни исторически свѣденія, вмѣстени въ исторіята на Българитѣ (**die Geschichte der Bulgaren**) печатана въ 1876, и — составена отъ Господина Константина Иречека, който разказва въ стр. 253 на своята исторія за ветія добръ укрѣпенъ градъ (Хисаря); „че се былъ називавалъ *Царевциѣ*, (а Тжрновцитѣ го називавали *Царювиѣ*)“; впрочемъ до колкото намъ е извѣстно, всички сѣ го називавали, и — ёще го називаватъ *Хисаръ* то естъ крѣпость, а не *Царювиѣ*. Освенъ това, въ исторіята на Г. Д-ра Иречека, много се непоятно, даже — и обжркано разказва за Хисаря и за Трапезица; и — человекъ който живѣе тукъ, и внимателно разглѣжда и сравнява описаніе-то изложено въ горѣупомянатата исторія за схщитѣ предмети, които тамъ се описватъ: не може никакъ да си состави ясно понятие за тѣхъ. Тжй напримѣръ, въ схщата страница Г-нъ Д-ръ Иречекъ като привожда думитѣ на турскія географъ Хаджи-Калфа, разказва между другото и това че: „Янтра обикаля замокъ-тъ (**das Schloss**) като единъ полумѣсяцъ, и той се присъединява съ водата чрезъ двѣ башни.“ — Ние не можихми никакъ да проумѣмъ: за Хисаря ли хортува Хаджи Калфа, или за Трапезица; но — като разглѣдахми добръ криволцитѣ които образува Янтра окол' Хисаря и окол' Трапезица, мислихми навѣрно че Хаджи Калфа описва Трапезица; понеже тая рѣка Янтра дѣйствително обиколява Трапезица, тжй като представлява чрезъ теченіето си единъ образецъ подобенъ на полумѣсяцъ. —

Съ голѣмо удивленіе впрочемъ прочетохми по долу разказъ-тъ на Г-нъ Иречека, който казва отъ себе си че: „сега се намиратъ отгорѣ жялостни развалини изпотрошени (**Trümmer**), на замочнія баиръ, който се називава ёще всякога Български „*Царевциѣ*“ (Царювиѣ въ Тжрновчянскія діалектъ); „Царскія замокъ (**Burg**) по турски Хисаръ (**Burg**)“. Като прочетохми това, ние разглѣдахми изново теченіето на Янтра окол' Трапезица и окол' Хисаря; и — се убѣдихми че Хаджи Калфа разказва въ своята